

כיצד משתמשים במידע דיגיטלי באופן ביקורתי בהיסטוריה

מהימנות מקורות, בדיקת הטיה, השוואה בין מקורות, זיהוי פייק ניוז

פתיחה

שאלה לתלמידים - אם תכתבו עבודה היסטורית על מלחמת ששת הימים – האם תסמכו על פוסט? טיקטוק? על כתבה? על ויקיפדיה?
לכתוב 3–4 תשובות על הלוח.

להוביל לשיחה קצרה על כך שהעולם הדיגיטלי מלא במידע — לא כולו אמין, לא כולו ניטרלי.

היום נלמד כיצד בודקים מקורות דיגיטליים בהיסטוריה כדי שהמחקר שלנו יהיה מדויק ומהימן.

הסבר מרכזי – מהי אוריינות דיגיטלית בהיסטוריה?

זיהוי סוג מקור

- כתבה עיתונאית
 - ויקיפדיה
- פרשנות / בלוג
- מסמך מקורי סרוק
- רשת חברתית

בדיקת אמינות

שאלות מפתח

- מי כתב? איזה ארגון/גוף עומד מאחוריו
- מה המטרה: לידע? לשכנע? ליצור ויכוח
 - האם יש ראיות? מקורות
 - האם השפה ניטרלית או טעונה
- **הטיה**

- האם יש אינטרס

- כיצד בחירת מילים משפיעה על המסר

השוואה בין מקורות

- מה דומה
- מה שונה
- מה חסר בכל אחד

פעילות מרכזית – ניתוח שני מקורות דיגיטליים (20 דקות)

הפנתרים השחורים בישראל, 1971 – לדוגמה: הפעילות היא זוגית או קבוצתית.

מקור א

כתבה מאתר חדשות (סגנון מודרני, פרשני, כותרת דרמטית)

מקור ב

עמוד ויקיפדיה או מסמך ארכיוני דיגיטלי

המורה מספק קטעים מודפסים/צילומי מסך קצרים של שני המקורות

משימה לתלמידים:

- איזו שפה משמשת בכתבה לעומת ויקיפדיה
- באיזה מקור יש פרשנות
- האם אחד מהמקורות מסתיר/מדגיש מידע מסוים
- איזה מקור הייתם משתמשים לכתבת עבודה היסטורית – ולמה

דיון מסכם בכיתה (7 דקות)

מזמינים קבוצות לשתף תובנות

- מה הפתיע אתכם
- האם כותרת יכולה לשנות את אופי האירוע
- איך נזהרים מפיик ניוז היסטורי ברשת

מסכמים

כדי להבין היסטוריה – חייבים לבדוק את מקור המידע, את המטרה, את הניסוח ואת ההקשר לא כל מה שנכתב באינטרנט הוא תיעוד היסטורי

מטלת הרחבה / בית (רשות)

בחרו **אירוע היסטורי אחד** מתוך רשימה (למשל: משפט אייכמן, הסכם השילומים, אירועי ואדי סאליב, הכרזת המדינה)

מצאו עליו שני מקורות דיגיטליים שונים וכתבו פסקה

- לאיזה מקור אתם סומכים יותר – ולמה

